

Open Innovation 2.0 – Avoin innovaatio - seminaari Amsterdamissa

EU:n puheenjohtajamaa Alankomaat, Euroopan komissio, alueiden komitea sekä mm. OISPG-työryhmä järjestivät yhteistyössä 23.–24.5. Amsterdamissa kaksipäiväisen seminaarin aiheesta: ”Avoin innovaatio 2.0 digitaalisessa sisämarkkinastrategiassa”. Useita keskusteluja, paneeleja ja rinnakkaisia istuntoja sisältäneen konferenssin pääteemana oli nimensä mukaisesti ”avoin innovaatio 2.0 –paradigma”. Tällä käsitteellä viitataan innovaatioprosessiin, jossa toiminta järjestetään ja uusi tieto tai ratkaisu tuotetaan quadruple-helix toimijoiden eli julkisen sektorin, akateemisen maailman, elinkeinoelämän ja loppukäyttäjät sisältävissä verkostoissa, tutkimusryhmissä, hankkeissa ja kehitysyhtiöissä. Uuden liiketoiminta- ja ajattelumallin sisältävän avoimen innovaation konseptin katsotaan olevan osaltaan lääke Euroopassa vallitsevaan vajeeseen markkinalähtöisessä innovaatiotoiminnassa. Toisin sanoen innovaatioiden syntymiseen tarvitaan uudenlaisia globaalisti toimivia alueellisia ja paikallisia ympäristöjä, jotka yhdistäen erilaisia täydentäviä osaamisia ja resursseja saattavat markkinoille uusia disruptiivisia innovaatioita.

Avoimen innovaatio-toimintamallin yksi kehitysedellytys on tieto- ja viestintäteknologian hyväksikäyttö. Innovaatiot syntyvät enemmässä määrin erilaisissa verkostoissa, joissa yhteistyö rakentuu digitaalisen ja/tai virtuaalisen alustan varaan ja tästä syystä toimintamallia on perusteltua tarkastella digitaalisten sisämarkkinoiden yhteydessä.

Digitaaliset sisämarkkinat ja avoin innovaatio 2.0

Komission puheenjohtaja Jean-Claude Juncker korosti videopuheenvuorossaan komission roolia digitaalisen vallankumouksen edistäjänä. Äskettäin julkaistu komission teollisuuden digitalisaatio - tiedonanto, pilvipalvelualoite sekä koko investointiohjelma pyrkivät rakentamaan digitaalista infrastruktuuria, jolla Eurooppa ja sen talous saatetaan uuteen nousuun. Alueiden ja kaupunkien roolia Jucker painotti avoimen innovaatiotoiminnan keskeisinä paikkoina, joissa uusia ideoita, ratkaisuja ja teknologioita testataan.

Olkoonkin yli rajojen välistä toimintaa, avointa innovaatiota tehdään kaupungeissa ja alueilla, eli innovaatiotoiminta tarvitsee paikan, jossa sitä toteutetaan ja jossa se toteutuu. Alueiden komitean puheenjohtaja Markku Markkulan mukaan avoimen innovaation toimintamallissa tärkeää on se, miten alueelliset innovaatioekosysteemit ovat keskenään vuorovaikutuksessa ja organisoitu. Alueella toimivien korkeakoulujen vahva rooli alueeseen liittyvässä t&k&i -työssä on myös oleellinen osa avointa innovaatiotoimintaa. Siiloutumisesta on kuljettava kohti yhteiskehittämistä ja yhtenäistoimintaa (co-creation & integrated activities), jossa myös kansalaisten osallistaminen innovaatiotoimintaan tulee huomioida.

Avoimen innovaation toimintamallissa hyödynnetään siis oman organisaation ulkopuolella olevaa osaamista ja tietoa. Avoin innovaatio 2.0 pohjautuu vahvasti aiempiin teorioihin ja tutkimuksiin innovaatioprosesseissa, mutta aikaisempiin innovaatiomalleihin verrattuna se muun muassa nostaa ulkoisen tiedon yhtä tärkeäksi kuin sisäisen tiedon t&k-toiminnassa sekä korostaa liiketoimintamallia. Vuonna 2003 avoimen innovaation -käsitteen luonut Berkelyn yliopiston professori Henry Chesbourg puhui tapahtumassa innovaatioparadoksista. Hänen mukaansa innovaatiotoiminta ei johda tällä hetkellä sen luokan tuottavuuteen, mitä sen tulisi. Lentävien autojen sijaan meillä on tänä päivänä twitterin 140 merkkiä käytettävänäamme. Etenkin yritysten näkökulmasta asiaa tutkinut Chesbourg näkee, että oman tutkimus- ja kehitystoimintansa ohella täytyy etsiä tietoa ja teknologioita omien rajojensa ulkopuolelta sekä löytää väyliä kaupallistaa omia teknologioitaan myös nykyisten markkinakanaviensa ulkopuolelta.

Komission viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian *pääosaston neuvonantajan Bror Salmelinin mukaan* avoin innovaatio-ajatusmallin perusta on se, ettei toimintaa sanele valvonta ja hallitseminen vaan avointen innovaatioekosysteemien toiminnan keskiössä on organisointi. Ideaaleinta olisi, ettei avoin innovaatio –käsite olisi erillinen ilmiö vaan että se sulautuisi toimintaan itsessään. Salmelinin mielestä tärkeintä on nyt se, että avoin innovaatio saatetaan käytäntöön. Yksi keskeinen tapa tehdä avoimesta innovaatiosta käytäntö on digitaalinen sisämarkkinastrategia, jolla poistetaan esteet eri teknologioiden väliltä uuden tilan luomiseksi.

Keskiössä käyttäjälähtöinen avoin innovaatioekosysteemi sekä uudet liiketoimintamallit

Avoin innovaatio 2.0 mallista on helppo puhua, mutta sen toteuttaminen vaatii avointa mieltä, uusi ihmisiä sekä ideoita sekä kaiken tämän yhdistämistä. Kumppanuudet ovat avoimen innovaation ydintä. Avoimen innovaation uusi paradigma tulisi huomioida paitsi tietenkin tutkimus- ja kehitystoiminnassa myös ruohonjuuritasolla eli opetuksessa. Kansalaiset tulee valjastaa digitaalisilla valmiuksille entistä varhemmin ja niiden tulee vastata tämän päivän työelämän asettamia vaatimuksia entistä paremmin.

Avoimelle innovaatiolle on nyky maailmassa kaikki edellytykset, mm. tiedon parempi saatavuus, teknologian kasvaneet kehityskustannukset ja tuotteiden lyhentyneet elinkaaret. Alati muuttuvien liiketoimintaympäristöjen myötä tämän päivän kilpailuetu syntyy siitä, miten hyvin yritys osaa käyttää hyödykseen sisäisen tiedon lisäksi ulkoista tietoa, jota saa vain yhteistyön ja kumppanuuksien myötä. Tarvitaan siis yhteistoimintaa, verkostoitumista ja myös uusia liiketoimintamalleja innovaatioiden synnyttämiseen. Hyvänä esimerkkinä tästä on mm. autoteollisuus ja terveysala. Muun muassa amerikkalainen autonvalmistaja Tesla päätti taannoin vapauttaa patenttinsa kaikkien käyttöön, joka sai yhtiön johdon ja sijoittajat takajaloilleen. Päätöksen taustalla oli yhtiön halu laajentaa sähköautojen käyttöönottoa. Tesla myös katsoi, että avaamalla patenttinsa se kiihdyttää omien sähköautojensa kehittymistä ja käyttöönottoa. Näin on myös käynyt. Philips on puolestaan hyvä esimerkki uuden liiketoiminnan sulauttamisesta osaksi ydinosaamista. Puhtaasti elektroniikkaan keskittynyt yritys on nykyisin digitaalisen terveysteknologian ja terveydenhuoltoalan digitaalisten ekosysteemien edelläkävijä. Philips näkee,

että digitaalinen teknologia yhdistää kustannustehokkaasti terveystiedon prosessoinnin, ihmisten omaehtoisen terveytensä parantamisen, diagnostiikan, hoitoteknologian, lääkeyhtiöiden osaamisen ja koko terveydenhuollon osaamisen.

Vaikka edellytykset avoimelle innovaatiotoiminnalle ovat siis olemassa, EU:ssa on vielä työsarkaa pullonkaulojen tunnistamiseksi ja poistamiseksi. Monissa puheenvuoroissa esiintyi huoli siitä, että EU:n sääntely on vielä monissa tapauksissa avoimen innovaatiotoiminnan heikko kehitys sekä toimivien rakenteiden puuttuessa yritykset karkaavat yhä edelleen Aasian markkinoille.

Suomelle Innovation Luminary Awards –palkinto

Suomi oli laajalla rintamalla edustettuna tapahtumassa niin puhujien kuin osallistujienkin osalta. Laurea-ammattikorkeakoulun johtaja Tuija Hirvikoski (ENoLL:n puheenjohtaja) palkittiin tapahtumassa maailman kuuden johtavan innovaattorin joukossa Innovation Luminary Award –palkinnolla. Palkinto myönnettiin Hirvikoskella avoimen innovaation infrastruktuurin eli Living Labsien luomisesta ja edistämisestä.

[Lisätietoja avoin innovaatio 2.0 paradigmasta](#)